

AKMENĖS RAJONO JUNG TINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Siekiant ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo bendrosiose programose (toliau – Bendrosios programos) nustatytų tikslų, mokinių mokymosi procesas turi būti organizuojamas ne tik Akmenės rajono jungtinėje mokykloje (toliau – Mokykla) ir jos aplinkoje, bet ir ne Mokyklos aplinkose, organizuojant išvykas į muziejus, teatrus, galerijas, parkus, STEAM (angl. *Science, Technology, Engineering, Art (creative activities), Mathematics*) (toliau – STEAM) atviros prieigos centrus ar kitas mokymuisi aktualias aplinkas.

2. Ugdymo ne Mokyklos aplinkoje organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) numato ugdymo ne Mokyklos aplinkoje tikslus, formas, trukmę ir reikalavimus mokinių saugumui bei prasmingam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti.

3. Mokytojas ugdymo procesą organizuodamas ne Mokyklos aplinkoje, priima ir derina sprendimus dėl organizavimo laiko, vietos, formos, turinio atitikties Bendrosioms programoms bei saugumo reikalavimams.

4. Aprašo nuostatos netaikomos vykimui į fizinio ugdymo pamokas, kai jos organizuojamas baseinuose ar sporto aikštynuose ir vykstama ne rečiau nei kas dvi savaites.

5. Tvarkos apraše vartojamas sąvokos:

5.1. **išvykos vadovas (atsakingas asmuo)** – išvyką organizuojantis, už ją atsakingas Mokyklos pedagogas.

5.2. **lydintys asmenys** – suaugę asmenys, dirbantys Mokykloje: mokytojai, mokinio pagalbos specialistai, mokinio padėjėjai; suaugę asmenys, nedirbantys Mokykloje: mokinių tėvai ar Mokykloje praktiką atliekantys studentai, kurių funkcijas apibrėžia mokyklos vadovas.

5.3. **išvyka** – ugdymo procesas ne Mokyklos aplinkoje: ekskursija, turistinė stovykla, sąskrydis, vaikų turizmo renginys, žygis, varžybos, kitos Mokyklos vykdomos pažintinės veiklos formos.

II SKYRIUS UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

6. Atsižvelgiant į dalyko Bendrosios programos mokymosi turinį, ugdymo procesas ne Mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas vykdam:

6.1. išvykas, t. y. išvykimus iš Mokyklos mokymosi tikslais: į muziejus, STEAM centrus, parkus, sporto aikštynus, baseinus ar kitus objektus, erdves;

6.2. pažintines veiklas, neformaliojo vaikų švietimo veiklas, skirtas vaikų ir jaunimo tautiniam, pilietiniam ir kultūriniam ugdymui skatinti.

7. Pažintinės veiklos organizavimo formos:

7.1. ekskursija – gido arba mokytojo vykdomas turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu; gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

7.2. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma rekreacinėje teritorijoje su įrengta stovyklaviete;

7.3. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

7.4. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

7.5. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

7.6. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

7.7. kitos Mokyklos vykdomos pažintinės veiklos formos.

8. Ugdymo proceso ne Mokyklos aplinkoje trukmė gali būti:

8.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);

8.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);

8.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).

9. Ugdymas ne Mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas:

9.1. artimoje aplinkoje, netoli Mokyklos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose ir kituose objektuose;

9.2. savivaldybės teritorijoje;

9.3. kitos savivaldybės teritorijoje;

9.4. kitoje šalyje.

III SKYRIUS

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

10. Ugdymo ne Mokyklos aplinkoje poreikį numato mokytojai, atsižvelgdami į dalyko Bendrojoje programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne Mokyklos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su Mokyklos direktoriumi ir direktoriaus pavaduotoju ugdymui ar skyriaus vedėju. Planuojant organizuoti ugdymą ne Mokyklos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į šiuos veiksnius:

10.1. **tikslingumo**. Numatyti, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko Bendrojoje programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bei veiklos bus skiriamos mokiniams;

10.2. **mokinių saugumo**. Numatyti priemones mokinių saugumui užtikrinti esant ne Mokyklos aplinkoje;

10.3. **įtraukumo**. Siūlant veiklas atsižvelgti į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaryti sąlygas visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;

10.4. **ekonomiškumo**. Įvertinti, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalauti ši veikla ir ar Mokykla gali juos skirti;

10.5. **rizikų tikimybės**. Apsvarstyti galimas rizikas ir numatyti jų įveikos būdus.

11. Siekiant, kad ugdymas ne Mokyklos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama numatyti konkrečius uždavinius, įtraukti mokinius į pasiruošimo procesą ir padėti mokiniams suprasti kontekstą, organizuoti aktyvias mokymosi veiklas, pritaikytas kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje, pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones. Prireikus programoje gali būti nurodyti siektini rezultatai, vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimas.

12. Išvykos vadovas:

12.1. rengdamas išvykos programą numato detalų maršrutą (atsižvelgia į dalyvių amžių, jų sveikatos būklę, nustato išvykimo, atvykimo vietą ir laiką);

12.2. ne vėliau kaip prieš 5 dienas informuoja Mokyklos direktorių ar skyriaus vedėją apie išvykos tikslą, programą, pateikia priedus Nr. 1, 2;

12.3. iš anksto informuoja dalykų mokytojus, kurių pamokose mokiniai nedalyvaus;

12.4. informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie organizuojamą išvyką (sutikimo forma – priedas Nr. 3);

12.5. supažindina mokinius su išvykos tikslais, programa, aptaria išvykos vykdymą, numato refleksijos formas;

12.6. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi.

13. Mokiniams, nedalyvaujantiems išvykoje, vyksta ugdymo procesas Mokyklos nustatyta ugdymo organizavimo forma.

14. Mokiniams, nedalyvaujantiems išvykoje ir nedalyvaujantiems tą dieną Mokyklos veiklose, žymima „n“ raidė.

IV SKYRIUS

SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

15. Organizuojant išvyką ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, yra skiriami išvykos vadovas (atsakingas asmuo) ir lydintys asmenys. Lydinčių asmenų skaičius priklauso nuo išvykoje dalyvaujančių mokinių skaičiaus. Jeigu išvykoje dalyvauja:

15.1. mažiau nei 24 mokiniai, besimokantys pagal pradinio ugdymo programą, skiriamas išvykos vadovas ir vienas lydintis asmuo;

15.2. mažiau nei 30 mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir yra jaunesni nei 16 metų, skiriamas išvykos vadovas ir vienas lydintis asmuo;

15.3. įvertinęs mokinių brandą, ugdomųjų veiklų sudėtingumą, vietą, kitas aplinkybes ar viršijus 30 mokinių skaičių, mokyklos vadovas gali skirti ir daugiau lydinčių asmenų;

15.4. organizuojant ilgesnes nei vienos dienos ugdomasias ir pažintines veiklas šalies viduje ir užsienyje mokiniams iki 16 metų skiriamas išvykos vadovas ir du lydintys asmenys. Jei vyksta daugiau mokinių, nei nurodyta Aprašo 15.1 ir 15.2 papunkčiuose, proporcingai didinamas šiuose papunkčiuose nurodytas lydinčių asmenų skaičius.

15.5. ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų grupei, neatsižvelgiant į vaikų skaičių, skiriami ne mažiau kaip 2 lydintys asmenys ir išvykos vadovas.

16. Planuojant trumpalaikes ugdomasias veiklas artimojoje aplinkoje, mokiniams iki 16 metų mokyklos vadovas, įvertinęs aplinkybes, gali skirti tik išvykos vadovą be lydinčio asmens, jei dalyvaujančių mokinių skaičius neviršija 24 pradiniam ir 30 pagrindiniam ugdyme.

17. 1-2 klasių mokiniams organizuojamos išvykos ne ilgesnės nei vienos ugdymo dienos trukmės.

18. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne Mokyklos aplinkoje, nustatoma, kad:

18.1. Mokyklos direktorius ar jo įgaliotas asmuo:

18.1.1. skiria ir tvirtina asmenį, atsakingą už ugdymo ne Mokyklos aplinkoje organizavimą;

18.1.2. vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai išvykai;

18.1.3. skiria ir tvirtina išvykos vadovą ir lydinčius asmenis;

18.1.4. atsižvelgdamas į planuojamos veiklos specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius ugdymo(si) poreikius, gali nustatyti dalyvaujančių išvykoje skaičių ir kitokį lydinčių asmenų skaičių.

18.2. Nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

18.2.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą asmeniui, atsakingam už išvyką, iki išvykos pradžios. Mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę dėl objektyviai pagrįstų priežasčių nepritarti, kad vaikas dalyvautų išvykoje, atšaukti vaiką iš išvykos;

18.2.2. išlaidų, susijusių su išvykos organizavimu, apmokėjimą;

18.2.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimą lydintiems asmenims.

18.3. Išvykos vadovas:

18.3.1. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti, priima vadybinius sprendimus, reikalingus mokymuisi ne Mokyklos aplinkoje įgyvendinti, užtikrina numatytų veiklų įgyvendinimą ir sąlygas numatytiems ugdymo tikslams pasiekti laikantis Mokykloje nustatytų procedūrų;

18.3.2. praveda mokiniams saugaus elgesio instruktažą atsižvelgdamas į saugaus eismo taisykles, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos bei maudymosi reikalavimus (priedas Nr. 4);

18.3.3. užtikrina mokinių saugumą visos išvykos metu, reikalui esant suteikia pirmąją medicininę pagalbą;

18.3.4. susidarius situacijai, gresiančiai mokinių saugumui, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia išvykos vykdymą ir informuoja Mokyklos direktorių.

18.4. Mokiniai atsakingi:

18.4.1. už dalyvavimą išvykoje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl objektyviai pagrįstų priežasčių, dėl kurių susitariama Mokykloje;

18.4.2. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt.;

18.4.3. už naudojimąsi mobiliaisiais įrenginiais tik išvykos vadovui ar lydintiems asmenims leidus;

18.4.4. už pasirašymą instruktažo lape susipažinus su išvykos organizavimo ir vykdymo tvarka, taip pat saugaus eismo, elgesio, gamtosaugos, priešgaisrinės saugos, maudymosi reikalavimais ir kitais būtiniais instruktažais.

V SKYRIUS

IŠVYKOS Į UŽSIENĮ ORGANIZAVIMAS

19. Išvyka į užsienį mokymosi tikslais galima, jeigu išvykos programa ir tikslai padeda siekti Bendrosiose programose numatytų ugdymo tikslų. Prieš išvyką į užsienio šalį susipažinama su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį.

20. Mokyklos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, susipažinęs su mokytojo planuojamos išvykos programos projektu, kuris rengiamas Mokyklos nustatyta tvarka, priima sprendimą dėl mokinių išvykos į užsienį organizavimo. Mokyklos direktorius skiria išvykos vadovą ir lydinčius

asmenis, su jais aptaria išvykos programą, saugaus vykimo aplinkybes, galimas rizikas bei jų valdymą.

21. Išvykos į užsienį vadovas:

21.1. sudaro detalią išvykos programą;

21.2. numato galimas kelionės rizikas ir jų valdymą ir aptaria su Mokyklos direktoriumi;

21.3. pateikia išvykos programą ir detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susisiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją;

21.4. pateikia reikalavimus gauti reikalingai informacijai, kurią turi žinoti išvykos vadovas vykdamas į išvyką, iš nepilnamečių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pilnamečių mokinių;

21.5. organizuoja vizos, jeigu reikalinga, gavimą;

21.6. organizuoja mokinių pasirengimą vykti į išvyką, atsižvelgdamas į Mokyklos nustatytas taisykles / reikalavimus;

21.7. supažindina su išvykai į užsienį reikalinga informacija, paaiškina pagrindinius kultūrinius skirtumus, nurodo galimus informacijos šaltinius, pasiūlo mokiniams savarankiškai susipažinti su šalimi, į kurią vykstama;

21.8. supažindina su išvykos taisyklėmis.

21. Neišvykusiems mokiniams ugdymo procesas organizuojamas Mokykloje įprasta tvarka.

VI SKYRIUS ĮVYKUS NELAIMINGAM ATSTITIKIMUI

22. Įvykus nelaimingam įvykiui, išvykos vadovas įvertina įvykio svarbą ir nedelsiant informuoja specialiąsias tarnybas. Apie esamą padėtį informuoja Mokyklos direktorių bei išvykos dalyvių tėvus (globėjus, rūpintojus).

23. Išnagrinėjus nelaimingo atsitikimo aplinkybes, Mokyklos direktorius informuoja Akmenės rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėją.

24. Įvykus nelaimingam įvykiui, vadovaujamosi Moksleivių nelaimingų atsitikimų tyrimo, registravimo ir apskaitos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Pasibaigus išvykai, vadovas su mokiniais apibendrina įvykdytus tikslus ir uždavinius, įsivertina įgytas bendrąsias ir asmenines kompetencijas, vykdo išvykos refleksiją, pasidalina sėkmės istorija su kitais pedagogais, viešina išvykų patirtį Mokyklos skyriaus svetainėje.

26. Išvykos finansuojamos pagal Mokyklai skirtų lėšų galimybes arba lėšas išvykai skiria tėvai (globėjai, rūpintojai).

27. Aprašas gali būti keičiamas, papildomas, panaikinamas Mokyklos direktoriaus įsakymu.

SAUGOS INSTRUKTAŽO REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS IŠVYKOS DALYVIŲ ELGESYS MUZIEJUOSE IR PARODOSE

1. Muziejuose ir parodose kiekvienas dalyvis privalo saugoti eksponatus, neliesti jų rankomis (jeigu muziejaus taisyklės to neleidžia), vaikščioti atsargiai, nekliudyti eksponatų, klausytis Išvykos vadovo ir lydinčių asmenų nurodymų ir pasakojimo apie vieną ar kitą eksponatą.
2. Be Išvykos vadovo leidimo draudžiama atsiskirti nuo grupės dalyvių arba atsilikti nuo grupės.
3. Jeigu ekskursijos metu yra būtinybė išeiti, apie tai būtina informuoti grupės vadovą.

II SKYRIUS SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI EINANT PĖSČIOMIS

4. Organizuota pėsčiųjų grupė privalo:
 - 4.1. organizuotą mokinių iki 16 metų grupę vesti leidžiama tik šaligatviais arba pėsčiųjų takais, o ten, kur jų nėra, – ir kelkraščiu, bet tik šviesiuoju paros metu, kai matomumas geras, ne daugiau kaip 2 eilėmis prieš transporto priemonių judėjimo kryptį (kai tai saugu) ir lydimą ne mažiau kaip 2 suaugusiųjų (ne jaunesnių kaip 21 metų). Lydintys asmenys turi eiti kolonos priekyje ir gale ir vilkėti ryškiaspalves liemenes su šviesą atspindinčiais elementais. Rekomenduojama ryškiaspalves liemenes su šviesą atspindinčiais elementais vilkėti visiems kelkraščiu einantiems organizuotos grupės mokiniams;
 - 4.2. organizuotai pėsčiųjų grupei eiti važiuojamąja dalimi leidžiama kolona ne daugiau kaip 4 eilėmis kuo arčiau dešiniojo važiuojamosios dalies krašto ir tik transporto priemonių judėjimo kryptimi. Kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti lydintys asmenys, vilkintys ryškiaspalves liemenes su šviesą atspindinčiais elementais;
 - 4.3. tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui organizuotai pėsčiųjų grupei eiti važiuojamąja dalimi draudžiama.
5. Norint pereiti kelią per perėją pėstysis privalo:
 - 5.1. eiti šaligatviu dešine puse iki pėsčiųjų perėjos;
 - 5.2. sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;
 - 5.3. sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
 - 5.4. pažiūrėti į kairę pusę;
 - 5.5. pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;
 - 5.6. jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pažiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį;
 - 5.7. eiti tiesiai, ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengti jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti;
 - 5.8. visą laiką stebėti gatvę, pažiūrint į abi puses, jei transporto priemonė atvažiuoja iš dešinės pusės, reikia nesiblaškyti, bet ramiai sustoti gatvės viduryje ir palaukti, kol transporto priemonė sustos arba kol pravažiuos;
 - 5.9. eiti per gatvę galima tik įsitikinus, jog eiti saugu.
6. Norint pereiti reguliuojamą šviesoforo sankryžą pėstysis privalo vadovautis šviesoforo signalais:

- 6.1. neleidžiama eiti per reguliuojamą perėją, kai dega šviesoforo geltona ir raudona šviesa;
- 6.2. leidžiama eiti, kai dega žalia šviesa;
- 6.3. užsidedus geltonam šviesoforo signalui, pėstieji, atsižvelgdami į tai, kurioje važiuojamojoje dalyje jie yra, privalo baigti pereiti ją arba sustoti saugumo salelėje.
- 7. Kai matomumo zonoje perėjos ar sankryžos nėra, leidžiama eiti per kelią stačiu kampu į abi puses gerai apžvelgiamose vietose, tačiau tik įsitikinus, kad eiti saugu ir nebus trukdoma transporto priemonėms.
- 8. Rekomenduojama, kad tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui pėstieji, eidami į kitą važiuojamosios dalies pusę, neštųsi šviečiantį žibintą arba vilkėtų ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais arba būtų prie drabužių prisisegę kitiems eismo dalyviams matomoje vietoje atšvaitą.

III SKYRIUS

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI VAŽIUOJANT DVIRAČIAIS

- 9. Dviračio vairuotojui leidžiama važiuoti keliu tik tvarkingą stabdį ir garso signalą turinčiu dviračiu. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas arba raudonos šviesos žibintas, iš abiejų šonų – oranžiniai šviesos atšvaitai, pritvirtinti prie ratų stipinų. Važiuodamas važiuojamąja dalimi, dviračio vairuotojas privalo dėvėti ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais arba dviračio priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o gale – raudonos šviesos žibintas.
- 10. Važiuoti važiuojamąja dalimi dviračiu leidžiama ne jaunesniems kaip 14 metų asmenims. Prižiūrint suaugusiajam, važiuoti važiuojamąja dalimi dviračiu leidžiama ne jaunesniems kaip 8 metų asmenims.
- 11. Važiuojant keliu tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui, dviračio priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o dviračio gale – raudonos šviesos žibintas, dviračio vairuotojas privalo dėvėti ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais.
- 12. Dviračio vairuotojas iki 18 metų, važiuodamas keliu, privalo būti užsidėjęs ir užsisegęs dviratininko šalną. Vyresniam kaip 18 metų asmeniui, dviračiu važiuojančiam keliu, rekomenduojama būti užsidėjęs ir užsisėgęs dviratininko šalną.
- 13. Dviračių taku dviračio vairuotojas privalo važiuoti kuo arčiau tako ar juostos dešiniojo krašto.
- 14. Dviračio vairuotojas, norėdamas pervvažiuoti į kitą gatvės pusę, privalo nulypti nuo dviračio ir persivaryti jį per pėsčiųjų perėją į kitą gatvės pusę.
- 15. Organizuota dviratininkų grupė gali važiuoti važiuojamąja dalimi tik transporto priemonių judėjimo kryptimi.
- 16. Dviračių vairuotojams draudžiama:
 - 16.1. važiuoti važiuojamąja dalimi, jeigu įrengti dviračių takai;
 - 16.2. važiuoti automagistralėmis ir greitkeliais, pėsčiųjų perėjomis;
 - 16.3. važiuoti nelaikant bent viena ranka vairo;
 - 16.4. vežti keleivius.

IV SKYRIUS

SAUGUS ELGESYS VIEŠAJAME TRANSPORTE

- 17. Pirmenybę sėsti į viešąjį transportą turi neįgalūs asmenys, maži vaikai, pagyvenę žmonės.
- 18. Laikytis transporto priemonių taisyklių: draudžiama iškišti rankas, persisverti pro važiuojančios transporto priemonės langą, važiuojant atidarinėti duris, išlipus iš transporto priemonės, iškart bėgti per gatvę ir kt.

19. Dėl paskirties vietos pasitikslinimo, dėl persėdimo reikia teirautis transporto darbuotojų, o ne keleivių, nes pastarieji gali suklaidinti.

V SKYRIUS

SAUGUS ELGESYS ĮSTAIGOJE, ĮMONĖJE

20. Nesistumdyti einant pro įstaigos, įmonės duris.
21. Atidžiai klausytis vadovo instrukcijų ir pasakojimo.
22. Netrukdyti įstaigos, įmonės dirbantiems.
23. Liesti daiktus ir eksponatus tik leidus vadovui.
24. Neliesti įstaigoje, įmonėje esančių įrenginių ir technikos.
25. Neatsilikti nuo grupės.

VI SKYRIUS

SAUGUS ELGESYS MIŠKE IR PARKE

26. Tvarkingai ir kultūringai elgtis.
27. Kurti laužus tik tam skirtose vietose ir tik leidus vadovui.
28. Nežaisti su degtukais, žiebtuvėliais ir kt.
29. Nelaužyti medžių, neskinti globojamų augalų, nepažeisti gamtos saugos įstatymų.
30. Laipiojant ir bėgiojant stengtis nesusižeisti.
31. Atidžiai klausytis vadovo instrukcijų ir pasakojimo.
32. Saugotis erkių: naudoti priemones, skirtas erkėms atbaidyti, apsirengti šviesiais drabužiais. Jei įgėlė bitė, uodas ar kitas vabzdys, ant skaudamos vietos uždėti šaldomąjį kompresą ir kreiptis į gydytoją.
33. Nesiartinti prie miško gyvūnų, neerzinti jų.

VII SKYRIUS

ELGESYS PRIE VANDENS TELKINIO

34. Kategoriskai draudžiama maudytis nežinomose ir nepatikrintose vietose, audros metu, esant blogam orui, dideliam rūkui, prastam matomumui.
35. Geriausia ir saugiausia organizuoti maudymąsi atitvertuose pliažuose, kur budi gelbėjimo tarnybos. Jeigu nėra įrengtų maudyklų, Išvykos vadovas privalo patikrinti pasirinktos maudymosi vietos gylį, dugno saugumą. Tik įsitikinus visišku saugumu, leidžiama maudytis ne daugiau kaip 8 vaikams vienu metu, nurodytoje maudymosi vietoje, vienam asmeniui skiriama 4 kvadratiniai metrai ploto. (Laikytis kitų reikalavimų, numatytų Lietuvos higienos normos HN 79:2010 „Vaikų vasaros poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“).
36. Jei grupė turi valčių, jos turi būti parengtos panaudoti gelbėjimui maudymosi metu.
37. Draudžiama maudymosi metu šūkauti, nes šauksmas vandenyje yra pagalbos prašymo signalas.

38. Kategoriškai draudžiama renginio dalyviams nardyti, šokinėti iš valtės, ar nuo stataus skardžio, kranto, maudytis temstant ar tamsiu paros metu, be vadovo leidimo.
39. Kategoriškai draudžiama vieniems dalyviams irstytis valtimi.
40. Suorganizavę plaukimą valtimis, Išvykos vadovas ar plaukimo vadovas (rekomenduojama abiem kartu) patikrina, ar valtys perėję techninę apžiūrą, ar yra gelbėjimo priemonės (liemenės, gelbėjimo ratai, virvės ir pan.). Valties šeimininkas turi būti suaugęs žmogus, mokantis gerai plaukti ir apmokytas gelbėjimo būdų, sugebantis techniškai irkluoti.
41. Valtimis galima vežti tik leistiną asmenų skaičių, kuris nurodytas ant valtės borto. Neleistina plaukti toliau, kaip 100 metrų nuo kranto. Nemokantys gerai plaukti, prieš sėsdami į valtį, užsideda liemenes. Kitas gelbėjimo inventorių sudedamas į valtį.

VIII SKYRIUS

ELGESYS ŽAIDIMŲ IR ATRAKCIONŲ METU

42. Mokiniai privalo laikytis žaidimų ar atrakcionų vietose nurodytų saugos reikalavimų.
43. Vadovas privalo įsitikinti, ar tvarkingas inventorių, kuris bus naudojamas renginio metu.

IX SKYRIUS

ELGESYS PASIKLYDUS MIESTE AR KITOJE NEPAŽIŠTAMOJE VIETOVĖJE

44. Jeigu renginio dalyvis(-iai) atsiskyrė nuo grupės ir pasiklydo, esant galimybei, pirmiausia privalo susisiekti su Išvykos vadovu (paskambinti telefonu).
45. Neturint tokios galimybės, laukti toje vietoje, kur atsiskyrė nuo grupės, nebandyti patiems susirasti grupę.
46. Jeigu renginio dalyvis(-iai) tiksliai žino grupės buvimo adresą, galima kreiptis į policijos pareigūnus, kad padėtų pasiekti grupės buvimo vietą.